

ЗАШТИТА У ОРГАНСКОЈ ПРОИЗВОДЊИ

Биолошку контролу односно заштиту у органској производњи чине мере које се заснивају на превентивном одржавању добре кондиције и доброг здравственог стања биљака и то: *агротехничке и мере хигијене, биолошке, физичке и хемијске мере*

Превентивне и агротехничке мере су:

- избор парцела, избор отпорних сорти, систем интензивног повртарског плодореда са одговарајућом обрадом земљишта, ђубрењем и мешаним усевима, квалитетан сетвени и садни материјал и оптимално време производње за дату врсту и сорту.

У оквиру агротехничких мера (без обзира на величину и тип) треба успоставити екокоридоре, пвичњаке, цветне појасеве и здружене усеве са биљкама пријатељима (корисне, бпобилјке), које имају једну од заштитних функција за гајено поврће. Оне могу бити билјке мамци који привлаче штеточине (на пример драгољуб, боб и сунцокрет привлаче лисне ваши).

У превентиву спада и подизање екокоридора или баријера са биљним врстама које су станиште корисних инсеката (предатора). Зато треба гајити на ободу парцеле или у екокоридорима траке фацелије, невена, коморача, мирођије, хељде, драгољуба али и садити жбуње на којем бораве корисне птице.

Део контроле штеточина је и присуство корисних инсеката: Бубамара уништава лисне ваши, чиме спречава и појаву вирусних обољења (увенуће паприке, краставца); Ухолаж се ноћу храни лисним вашима; Оса потајница (лебдећа мува) полаже јаја на лисне ваши (једна оса може да уништи више од 1000 ваши); Гундељ и његове ларве хране се штетним ларвама, гусеницама и инсектима; Паук уништава муве, комарце; Гриње пљачкаши се хране црвеним пауком.

За корисне инсекте треба гајити корисне билјке које их привлаче; Ладолез и ангелика привлаче бубамару; Хајдучка трава привлачи осе, пчеле и осу потајницу, а ту су и кадифициа, космос, мирођија, сунцокрет, коморач, хељда и др.

У биолошкој контроли здравља поврћа значајно место имају и мале животиње, на пример: Жабе, јежеви, слепи миш али и ћурке, морке (уништавају кромпирову златицу); Птице, посебно сенице и детлићи; Један пар сеница за исхрану својих младих дневно сакупи 300-350 разних гусеница; Ровца треба уништавати помоћу топлог стајњака; Ричинус али и кадифициа мирисом одбијају кртице и слепо куче.

Мере одбране укључују физичко-механичке, биолошке и хемијске мере.

Физичко-механичке мере обухватају:

- скидање и спаљивање јаја и гусеница и заражених биљака, на већем поврћњаку користе се машине усисивачи на пример за скупљање кромпирове златице;
- баријере или препреке се користе за спречавање штета од штеточина. Од препрека је познато коришћење фолија за малчовање земљишта и непосредно покривање биљака.
- препреке од различитих сувих прашива (пепео, силицијум, дијатомејска земља) која се посипају око биљака повређују инсекте или делују као одбијајуће средство (репелентно). Пепео и дијатомејска земља спречавају да купусна мува положи јаја у земљу. У биобашти купус се може заштитити од купусне муве и малчом од тер-папира.
- клопке или замке користе се за хватање инсеката сводећи њихов број на низак ниво. Жуто-наранцасте клопке привлаче мрквину муву, жуто-беле привлаче мушице и лисне ваши
- лепљиве ловне клопке са феромонима „збуњују" инсекте, мужјаци губе оријентацију и не могу да пронађу женку за оплодњу.
- светложуте посуде са водом (уз додатак сапуна или детергента) клопке су за лисне ваши.
- хранидбени мамци користе се да привуку пужеве и пужеве голаће. У плитку посуду ставља се пиво, размућен квасац или мекиње и плитко укопају у земљу. Привучени мирисом пужеви се даве у клопци

